

Posudek oponenta bakalářské práce

Student/ka: Emma Denková

Název práce: Genderové stereotypy a jejich analýza ve vybraných školních učebnicích

Vedoucí: Tereza Hyánková

Oponent: Tomáš Samek

I. Formální kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Cíl práce je zformulován a odpovídá zadání a názvu práce.	☒	☐	☐
2. Metody využitě autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	☒	☐	☐
3. Struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu.	☒	☐	☐
4. Závěr shrnuje dosažené poznatky a formuluje přínos k řešení problému.	☒	☐	☐
5. Autor nic podstatného neopomenul (zadání, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce).	☒	☐	☐

Komentář: *Po formální stránce je práce v pořádku.*

II. Obsahová kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora problematice.	☒	☐	☐
2. Opírá se o relevantní prameny a literaturu .	☒	☐	☐
3. Adekvátním způsobem s nimi pracuje.	☒	☐	☐
4. Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	☐	☒	☐
5. Je obohacím problematiky vzhledem k interdisciplinárnímu charakteru studovaného oboru (ZSV).	☒	☐	☐

Komentář: *Obsahově jde o vynikající práci, která je jak teoreticky fundovaná, tak prakticky užitečná vzhledem k tomu, že teorii aplikuje na učebnice občanské výchovy, zkoumajíc je z hledisek vysvětlených dostatečně v první části práce. Z tohoto pohledu se tedy práce jeví*

svou kompozicí jako kompaktní a svou metodologií jako promyšlená a logicky konzistentní. Způsobem provedení je navíc velmi pečlivá a je z ní cítit autorčino zaujetí danou problematikou.

III. Jazyková kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb .	☒	☐	☐
2. Práce je psána kultivovaným odborným jazykem .	☒	☐	☐
3. Student zvládl terminologii oboru a tématu, jímž se zabývá, a rozumí jí.	☒	☐	☐
4. Student pracuje správně s odkazy a citacemi , odlišuje parafráze a vlastní myšlenky.	☒	☐	☐
5. Práce je vybavena vhodně doplňky textu (graf, tabulka, obrazové přílohy apod.), jež odpovídají charakteru zvoleného tématu.	☒	☐	☐

Komentář: *Jazykově je to velmi pěkná a kultivovaná práce; občasné gramatické chyby jsou zcela ojedinělé a vzhledem k jejich nízké incidenci je patrné, že jsou spíš výrazem přehlédnutí než toho, že by autorka nezvládala daný mluvnický jev.*

IV. Otázky k obhajobě

Otázky do diskuze (opt. dvě):

1. Oprávněný požadavek na genderovou vyváženost naráží na dva typy překážek: první představují různé podoby androcentrických ideologií, které vědomě či nevědomě mohou zabarvovat a ovlivňovat řečový projev a které plným právem ve své práci postihujete a kritizujete jako sémiotický výraz mocenské nerovnosti mezi těmi, kdo jsou takovými znakovými prostředky označováni; druhý typ je princip jazykové ekonomie, tedy jazykově univerzální (tj. ve všech jazycích světa přítomná) tendence volit spíš a o něco frekventovaněji takové výrazové prostředky, které daný obsah vyjádří stručně – jde zkrátka o jistou predilekci pro kratší vyjádření. Užívání bezpříznakových generik může být výrazem ne jen onoho prvního typu, který je projevem postojů nebo (ať už reflektovaných či nereflektovaných) ideologií, nýbrž i typu druhého. Jakým způsobem byste zdůvodnila rodově vyvážené vyjadřování v těch konkrétních případech, které jsou většinou mluvčích dané jazykové komunity vnímány a pocíťovány tak, že se dostávají do konfliktu s principem jazykové ekonomie, jež většina členek a členů oné komunity v určité zcela konkrétní řečové instanci upřednostňuje jako hledisko důležitější?

2. Jak byste analyticky odlišila oba typy překážek zmíněné v předchozí otázce? Jinak řečeno, jakou vypovídací hodnotu podle Vás má mechanické sčítání bezpříznakových generik v textu učebnice při porovnávání různých učebnic mezi sebou z pohledu jejich genderové vyváženosti? Jakými dalšími hledisky (či kvalifikátory) by bylo dobré proces takového sčítání zpřesnit, aby ta čísla měla větší vypovídací hodnotu o jevu, jež sledujete?

Upozornění/Disclaimer: Vzhledem ke stavu poznání k dnešnímu dni nedokáže autork/ka posudku s jistotou stanovit, zda a v jaké míře byly při vypracování této závěrečné práce využity nástroje umělé inteligence.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Datum: 06.05.2023

.....
Jméno a podpis: Tomáš Samek